

Casus

Koor

World Café gecombineerd met Deep Democracy

Situatie: Een amateur-koor (ongeveer 60 leden) voert al enige jaren steeds heftiger discussies over de repertoire keuze. Er zijn twee polen te onderscheiden: leden die het liefst alles laten zoals het nu is (en altijd was) en leden die een nieuwe en frisse (door)start willen maken. Het koor bestaat al enkele tientallen jaren en de leden beginnen de discussies nu storend te vinden, sommigen spreken al over een breuk.

Vraag: Het bestuur vindt een splitsing een uiterste en niet gewenste oplossing en heeft ons benaderd met de vraag of wij, tijdens één van hun repetitieavonden, een programma willen opzetten om deze discussie tot een goed einde te brengen. De vraag is of wij dat, gezien de financiële situatie, om niet willen doen.

Analyse: In twee gesprekken met het bestuur wordt duidelijk dat de twee kampen uit elkaar gegroeid zijn. Er wordt niet meer in dialoog met elkaar gesproken, alleen nog in discussievorm. Het gaat niet langer over belangen, maar alleen nog over posities en stellingen. Meebewegen met de andere partij voelt als verlies. Een oplossing is duidelijk alleen mogelijk als

- a. de leden weer naar elkaar gaan luisteren en zich richten op de wensen die hen verenigen en
- b. er een besluitvorming plaatsvindt waarin iedereen zich erkend en gehoord voelt.

Aanbod: Ons aanbod bestaat uit twee delen. Als eerste deel van de avond stellen wij voor om een World Café te houden. Aan thematafels wordt iedereen uitgenodigd om zijn/haar bijdrage te leveren bij het helder krijgen van de mogelijkheden en de consequenties. Doel van dit eerste deel is om alle aanwezige leden actief te betrekken en om niet vanuit stellingnames te praten maar juist het gezamenlijke onderzoek te stimuleren.

Voor het tweede deel van de avond stellen wij een besluitvorming voor via Deep Democracy (één van ons heeft dan net een training hierover gedaan bij Jitske Kramer, zeer de moeite waard, zie: www.academievoororganisatiecultuur.nl). Deep Democracy is een proces waarin de wijsheid van de minderheid actief wordt betrokken bij de besluitvorming en waarin wordt onderzocht onder welke omstandigheden deze minderheid alsnog mee wil doen met het besluit van de meerderheid. Omdat het voor ons een mooie gelegenheid is om deze nieuwe techniek toe te passen en omdat wij het belangrijk vinden dat ook een koor als dit ondersteuning kan krijgen, besluiten we dit programma gratis te doen.

Uitvoering: De avond begint, op ons verzoek, met een korte uitvoering van enkele liederen. Iedereen (er zijn ongeveer 50 leden aanwezig) wordt blij van zingen, dus dit helpt zeker de stemming erin te brengen. Het World Café wordt uitgevoerd door de koorleden zelf, uit beide “kampen”. Uiteraard na een instructie over wat er mogelijk is en hoe dat bereikt kan worden. Wij bewaken het proces en lopen langs de tafels om de gesprekken te stimuleren. De resultaten van de

tafels worden aan de muur gehangen en (in de pauze) collectief bekeken. Tijdens de pauze hebben we overleg met de gastheren/vrouwen die de tafels hebben bemenst. We inventariseren wat de belangrijkste thema's en vragen zijn en gebruiken dat als input voor het volgende deel.

Het proces van Deep Democracy begint met het beantwoorden van de vraag: waar nemen we nu als eerste een besluit over. Door het voorwerk van het World Café is dat snel gedaan: het is duidelijk dat de keuze gaat over het voortgaan op de oude leest of om gaandeweg het repertoire uit te breiden, met behoud van enkele "gouden ouden".

Deep Democracy stimuleert zowel de uitwisseling van gedachten als het veranderen van positie. Dit laatste gebeurt ook letterlijk: alle deelnemers staan en worden verzocht met hun voeten te stemmen, groepjes te formeren van gelijkgestemden en van groep te wisselen als ze daar goede argumenten voor horen. Zwevende kiezers bestaan niet: iedereen heeft wel een groep waar hij/zij zich thuisvoelt of brengt argumenten in om een andere groep op te richten. Stille mensen worden uitgenodigd mee te doen en hun visie te geven. Gaandeweg tekent zich een besluit af waar een duidelijke meerderheid zich in herkent en in mee wil gaan. Dit is het draaipunt in het proces: er is nu een meerderheidsstandpunt en dat wordt het besluit. Vervolgens wordt er onderzocht welke bezwaren er bij de minderheid leven en of er mogelijkheden zijn waarop de meerderheid daar aan tegemoet kan komen. Steeds is de vraag of (een deel van) de minderheid zich onder bepaalde condities alsnog wil scharen bij de meerderheid. Deze condities kunnen nooit de essentie van het besluit aantasten. Ze kunnen wel een nuancering bieden waardoor de minderheid zich voldoende gehoord voelt om zich aan te sluiten bij het besluit.

Resultaten: Deze avond heeft het koor tot een besluit gebracht waar alle leden zich achter konden scharen. De bezwaren c.q. zorgen die bij de minderheid leefden (te moeilijk repertoire, verlies van eigenheid, gebrek aan niveau en inzet) zijn door de meerderheid op zo'n manier gehoord en beantwoord dat het uiteindelijk resultaat alle leden tevreden stemt.

Evaluatie: Het heeft ons verbaasd hoeveel er is bereikt in het korte bestek van een avond van 19.00 tot 22.15 uur. Het was een intensieve avond waarin veel mensen erg betrokken en hard hebben gewerkt om hun koor weer op één lijn te krijgen. De grote betrokkenheid van de deelnemers maakte het mogelijk een strak tijdschema te hanteren en zaken snel geregeld te krijgen (bijvoorbeeld de ombouw van World Café naar de open ruimte voor Deep Democracy). Onze leerervaring is dat Deep Democracy een mooi en goed hanteerbaar proces is om besluiten te nemen waarin iedereen zich gehoord en erkend voelt. Onze rol in het proces van Deep Democracy is belangrijk: het is essentieel om snel te kunnen schakelen en overzicht te houden over de opties, om niet te lang te blijven hangen in een bepaalde fase en om regelmatig mensen van buiten de kring van "veelsprekers" bij het proces te betrekken. Zeker een methode en gedachtengoed om te onthouden en vaker in te zetten bij complexe besluitvormingsprocessen.